Előszó a börtönből

A magyar börtönöknek megvannak a belső, íratlan szabályaik, ahol a túlélés eszköztárába tartozik a szleng is. Manapság már nincs olyan összetartás a rabok között, mint amilyen még az 1980-as években volt, de a belső élet elképzelhetetlen valamilyen kohézió nélkül, aminek részét képezi egyféle titkos nyelv, a szleng. Célja a kirekesztés, az arra nem érdemesek, oda nem tartozók kizárása a bezártak világából. Aki nem beszéli ezt a nyelvet, tudjuk, nem tartozik közénk. Ez rövid idő alatt kiderül, és ezáltal egyfajta védekező mechanizmus részét is képezi számunkra a *sittesduma*.

Jómagam egy harminc és fél éves ítéletet töltök, melyből már csak egy *olimpia*, azaz négy év van hátra. Legnagyobb részét a szegedi Csillagban ültem, de körülbelül egy évtizedet töltöttem a Budapesti Fegyházban, annak „A" és „B" objektumában, és nagyjából egy-egy évet Debrecenben, Baracskán, a Markóban, Tökölön, és jelenleg Sátoraljaújhelyen múlatom az időt. A miértre azt szoktam mondani: nőt és gyereket nem bántottam, de ezeken kívül szinte végeláthatatlan a bűnlajstromom. Nem vagyok rá büszke (ma már), de volt idő, amikor nemigen pironkodtam ezek miatt. Azóta igen nagy utat tettem meg, és belátom bűneim következményeit. Lassan azzá váltam, aki mindig szerettem volna lenni, és most viszont megint „az akarok lenni, ami akkor voltam, Mikor az akartam lenni, ami most vagyok".[3] Ha ez is sikerül, csak a tapasztalataimat viszem magammal, hogy egyszer elmondhassam egy tétovázó kamasz gyereknek, amilyen egykor én is voltam, hogy ő helyesen döntsön. Akkor azt fogom mondani: megérte megküzdeni a bennem élő szörnyeteggel, és lelkem megszabadult, még ha testem rabságra lett is ítéltetve.

Talán a változás(om) része ez a szótár is, amit körülbelül hat éve kezdtem írni, gyűjteni. Kezdetben csak érdekes időtöltésnek indult, mára viszont hiszem, hogy ez egy küldetés. Régen kitaláltam magam számára egy jelmondatot, ami átsegített sok nehézségen, és az idő értelmetlenül múlatása ellen azóta is gyógyírként szolgál. Így szól: amelyik napon nem tanultál és nem sportoltál, azt hagytad, hogy ellopják az életedből.

[3] Rapülők: *Nem adom fel!*

Ennek szellemében telnek rabságom napjai, évei, évtizedei… Az időt sosem számoltam, hisz elfogadtam, amit a sors rám mért. Csak úgy lehet túlélni, ha kizárjuk a külvilágot. A belső világ szerves részeként pedig a szleng az, ami mindig kéznél van. A szleng egyfajta jogosítvány vagy bérlet, amellyel könnyebben átvészelhető még egy ilyen örökkévalóságnak tűnő „társasutazás" is az alvilágot érintő börtönök, zárkák, vasrácsok, szögesdrótok tengerében.

Sátoraljaújhely, 2014. március 10.

Gégény János (Kacsa)